

ТАСС-н зәнъгллгън

Научн - исследовательск кӧдлмшин зурала ирлцӱлдж, Советск Союзд йиртмдж хоорнд нисдг баллистическ ракет сӧрлгън болн бас тер мет ядерн болн термоядерн селм сӧрлгън сӧн аштагъар кегд-цхӱв.

1

Одахн, холд нислгънднь кемджӱн уга, йиртмджин хоорнд нисдг, оln девснъгтӱ баллистическ ракет тӱвдж хӱлӱлгън болв.

Ракетиг сӧрдж хӱлӱлгънӱ ашин сӧн болв, кесн улсин тӧолвр-ухан болн шӱӱлдж авсн кев-авцнъ мел дигтӱ чик бӱӱсиг тер сӧрдж хӱлӱлгън батга сӱӱнӱр медӱлв. Ракет нислгън, ик гидг деер, урднь кӱмн кӱрӱд уга хол обдмд кегдв. Ахр цагин зуур тенъкӱн уга холд нисӱд, ракет кӱртхӱ гидж илгӱсн ормд кӱрв.

Эн сӧрлгънӱ ашар авад хӱлӱлхлӱ, ракетиг газрин альк болв чигн районур илгӱдж, нисдгж, кӱргдж болхнь ил медгдв. Йиртмдж хоорнд нисдг баллистическ ракет кедж гаргългъна тӧриг кӱцӱддж хагъллгън — стратегическ авиац орлцуллго, холд бӱӱх районд кӱрч чадх аргъ ӱгхмн. Агъарар дӱврлгъ келгънӱ ӱмнӱс бӱӱх ӱдгӱ цагин харслтин эв-аргъ — стратегическ авиацд ӱӱмшг ӱзӱлдг болджана.

Наукин делгрлгънд ӱвртӱ гидг немр учрасиг болн эн научн-техническ дилвр Советск государствн харслтин кӱчиг батлхд ик гидг чинртӱ болджахинг тоолдж, Советск правительств, йиртмдж хоорнд нисдг баллистическ ракет кедж гаргъснд болн терӱг нисдгж тӱвхд кергтӱ кесг средстве белддж тетглгънд орлцсн кӧдлмшчирин ик коллективд ханлтан ӱргв.

2

Сӱл ӱдрмӱдт, Советск Союзд ядерн болн термоядерн (водородн) селмс хагълдж

сӧрлгъс кегдв. ӱмтиг ӱӱмш-гӱс гетлгхин тӧлӱ, тер хагърлгъс ик гидг деер кегдв. Сӧрлгън сӧн аштагъар кегдв.

Тер деер келгдсн сӧрлгъсӱс иштӱ, ТАСС иигдж зӱнъглх даалгъвр авб:

Зер-зевиг агслгънас гаргълхин туск, тер тоод бас атомн болн водородн селмиг уурулх, терӱг сӧрлгъ келгъиг зогсах тӧр кесг джилӱс нааран Ниилгсн Келн ӱмтсин Организацд кӱундгдӱ бӱӱсн бийнь, ямаран чигн аш кӱцӱд уга болдж гарчана.

Советск правительств, тӧвкнун бӱӱхин туск политик бӱрлгънӱсн хаджил уга йовайовлж, зертӱ-зевтӱ кӱчиг болн государствсин зер-зевӱр агслгъиг икӱр хасдж, атомн болн водородн селм сӧрлгъиг уурулдж, зер-зевиг агслгънас гаргългънла залгълдата, нань чигн тӧрмӱдиг хагълхин тускар кесг дакдж ил-тод селвгӱд орулдж ӱглӱ. Тер бийнь западн державсин халхас болхла, зер-зевиг агслгънас гаргълхин туст ямаран чигн ил медгдм ишкдл ода кӱртл кегдӱд уга. Нам тегӱд, ӱдгӱ цагин эн эркн чинртӱ тӧрӱр зӱвшлт кӱцх хаалгӱд хӱрнь телн олн зӱсн саалтган хальдацхана.

Зер-зевиг агслгънас гаргългъна туск тӧриг кӱцӱнъгъустӱгъӱр хагълхд западн державс, тӱрӱн болдж тегӱд США-н халхас тиим бурушагч сӧрлцлгънлӱ харгълкад, Советск правительств, Советск государственн ӱӱмшг уга бӱӱлт тетгхин эркд цуг кергтӱ тоот аргъинь хӱӱх зӱвтӱ болдж гарв.

Тиигӱд бӱӱсн бийнь, Советск правительств, атомн селмиг сӧрлгъиг зогсадж, атомн селмиг тӧрӱц уурулх, зер-зевиг цугтнӱ агслгънас гаргълх зӱвшӱл кӱцхд цааранднь чигн гӱдждж кӱчллгъӱн кегӱ бӱӱх. Эн тӧрмӱдиг сӱӱнӱр хагълхла нарт делкӱн келн ӱмтсд цугъаранднь тааста болхмн.